

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

[Sefer Shemu'el]

[Sefer Shemu'el]

Detmold, Samuel

5565 [1804/1805]

DT

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9634

שמואל ב כג כד

הרגום אשכנזי עח

הַבְּאֲרָתִי נִשְׁאִי כְּלִי יוֹאֵב בְּכַף-צִרְיָה : (לח) עִירָא הַיְתָרִי גָרַב הַיְתָרִי : (לט) אִוְרִיָה חֲתָנִי כָּל שְׁלֹשִׁים וְשִׁבְעָה :

עמוני , נחרי דער בארתי דער וואָפֿענ־טרעגער יואב'ס זאָהן צרִיָה . (לח) עירא דער יתרי , (לט) אוריה דער חתי , צוזאַמען זיבען אונד רדי־סיג .

כד (א) וַיִּסַּף אֶף-יְהוָה לְחַרּוֹת בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּסַּת אֶת-דָּוִד בָּהֶם לֵאמֹר לֵךְ מִנֶּחֶר אֶת-יִשְׂרָאֵל וְאֶת-יְהוּדָה : (ב) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל-יוֹאֵב , שֶׁר־הַחֵיל אֲשֶׁר-אִתּוֹ שׁוֹטְטֵנָה בְּכָל-שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל מִדָּן וְעַד-בְּאֵר שֶׁבַע וּפְקְדוּ אֶת הָעָם

כד (א) דער צאָרן דעם עוויגן וואָר אברמאלס אונטער ישראל ; דאָ רייצטע מאן דוד ווידר זיא אונד שפראך : געה , צעהלע ישראל אונד יהודה . (ב) דער קעניג שפראך הירויף צו יואב דעם אַנפֿיהרר דעם העערס , דער בייא איהם וואָר : ציה אין אללע שטעמע ישראל'ס אומהער פֿאָרן ביז בארשבע , אונד צעהלע דאָז פֿאַלק דאָס איד דעסן אנצאהל וויסע . (ג) יואב ערווידרטע צוואָר דעם קעניג : מעכטע דאָך דער עוויגע דיין גאָסט דאָז פֿאַלק , וויאָעס איצט איזט , נאָך הונדערט מאָל זאָפֿיל ווערן דאָסן , אונד מיין קעניגליכר גביהטר

וְדַעַתִּי אֶת מִסְפַּר הָעָם : (ג) וַיֹּאמֶר יוֹאֵב אֶל-הַמֶּלֶךְ וַיִּוֹסֵף יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל-הָעָם כְּהֵם וְכֵהֶם מֵאָה פְּעָמִים וְעֵינִי יתירי רשי

אדני באור

גיבויא : (לט) שלשים ושבעה . ואיך מנוין כאן ואני חומר יואב לא הוצרך להזכיר שהוא שר הצבא ושאר שחסרו שמה בני ישי ג' חוד' היו :

ההררי * (לט) שלשים ושבעה , שלשה הראשונים , שהם עדינו ואלעזר ושעה אשר נקשו במחנה פלשתים ושאר בני מים , ואנשי אשר היה להם לשר , ובניהו אשר היה על משמעת דוד הרי חמשה , ומן עשהא עד אוריה שלשים ושנים , הרי שלשים ושבע .

כד (א) ויוסף אף ה' לחרות . לא ידעתי על מה צישראל : ויסת . גירס : (ג) כהם וכהם . כהם כפלי וכהם שני כפלים הרי ארבעה כפלים וכן

כד (א) ויוסף וגו' , אין סרוך אף ה' ורזוט כיכר אלא מתוך מצויו , אם דרך איש צלחה , ה' ירצהו , ואם מצאתו רעה , אף ה' יחרה בו . וכן הדבר באומה שלימה , למעלה ראינו שהיה רעב בארץ ג' שנים , וכאשר נעשה מה שנעשה על זה , נאמר ויעתר אלהים לארץ . כי משלחת הרעב היה עור , כי חרה אף ה' בארצו , ונעתר לה אחרי שנתנו בקמה לגבועונים . גם כאן ראינו כי היתה מגפה בעם אחרי שמנה אותם דוד , אמר ויוסף אף ה' לחרות בעמו . ועל סיבת החרי האף הזה נחלקו המפרשים , אבל מדוע נתנשא נחנו עכר ואפר לחקור אחרי מעשה ה' הנפלאים , ומחשנותיו הנשגבות ? די לנו בידיעתנו כי כל דרכיו משפט חל אמונה ואין עול . ויסת , חסר הפועל ושעורו , ויסת המסית . והמסית היה שטן אחד שעמד על ישראל כמפורש בדברי הימים (א' כ' א') . ולדעת רד"ק אמר ויסת על היצר שהיה בלב דוד למנות את ישראל , והוא השטן הנאמר בדברי הימים , וראוי לתרגם : (עם רייצטע דוד) . ראות , כלומר צייך , יוסף ה' את העם ועיניך תראנה ברבויים ועבומם יוס יוס . (ה) ויחגו

גביהטר זעלכות עם צו זעהן ! ווארום
אבר זאלטע מיין הערר אונד קעניג דיזס
פֿרלאנגן ? (ד) דאך אלס דער בפֿעהל
דעם קעניגס דרינגענד וואָרד אָן יואב
אונד אָן דיא אָבער דעם דזעערס ,
בראָך ער מיט דען אָבערן פֿאַר דעם
קעניג אויף , אום דאָז פֿאַלק ישראל צו
צעהלן . (ה) זיא רייזטן איבר דען
ירדן , אונד לאַגערטן זיך בייא ערוער ,
צור רעכטן (וידליצען) זייטע דער
שטארט , דיא אים פֿלוסע צום גביהטע
גד'ס ליגט , נאך יעזר צו . (ו) זיא
קאמן היראויף נאך גלעד אונד אין דאָז
לאַנד תחתים חדשי , זאָראַן נאך דן
יען אונד אין דיא געגענד פֿאַן צידון .
(ז) פֿאַן דא בעגאבן זיא זיך נאך מכצר
צור , אונד אללן שטעטן דעם חוי אונד
בנעני , פֿאַן דאָרט אין דאָז וידליכע
יהודה , נאך באר שבע . (ח) זיא
דורכרייזטן אַלואַ דאָז גאנצע לאַנד ,
אונד קאמן נאך פֿרלוויף ניין מאַנאטע
אונד צוואַנציג טאגע ווידר נאך ירושלים .
(ט) יואב איברגאַב היראויף דיא אָנֶה
צאהל

אֲדֹנָי־הַמֶּלֶךְ רֵאוּת וְאֲדֹנָי־הַמֶּלֶךְ
לְמָה חָפִיץ בְּדַבֵּר הַזֶּה :
(ד) וַיִּחְזַק דְּבַר־הַמֶּלֶךְ אֶל־יֹאב
וְעַל שְׂרֵי־הַחֵיל וַיֵּצֵא יֹאב וְשְׂרֵי
הַחֵיל לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ לִפְקֹד אֶת־
הָעָם אֶת־יִשְׂרָאֵל : (ה) וַיַּעֲבְרוּ
אֶת־הַיַּרְדֵּן וַיַּחֲנוּ בְּעָרוֹעֵר יַמִּין
הָעִיר אֲשֶׁר בְּתוֹךְ־הַנַּחַל הַגָּד
וְאֶל־יְעֹזֵר : (ו) וַיָּבֹאוּ הַגִּלְעָדִים
וְאֶל־אֶרֶץ תַּחְתִּים חֲדָשִׁי וַיָּבֹאוּ
דָּגָה יַעֲזֹר וּסְכִיב אֶל־צִידוֹן :
(ז) וַיָּבֹאוּ מִכְּצַרְצָר וְכָל־עָרֵי
הַחֹי וַהֲכַנְעָנִי וַיֵּצְאוּ אֶל־גִּבְעַת
יְהוּדָה בְּאֵר שֶׁבַע : (ח) וַיֵּשְׁטוּ
בְּכָל־הָאָרֶץ וַיָּבֹאוּ מִקְצֵה הַשָּׂעָה חֲדָשִׁים וְעֶשְׂרִים יוֹם יְרוּשָׁלַם :
(ט) וַיִּהְיֶה יוֹאב אֶת־מִסְפָּר

מפקד

רשי

באור

וכן חוזר וכופל את הכפילה עד מואה
פעמים גמולאת ברכתו של יואב יתיר'
על של משה שאמר ככס חלף פעמים
ועוד שברכתו של משה לזמן מרוב' ושל
יואב מיד שנאמר צה ועיני אדני המלך
רואות : (ה) הגד ואל יעזר .
סתחיל צבני גד לפי שהם גבורים וקשי'
אמר הלוחי וילחמו צי ויעכבו על ידי :
(ו) ואל חרץ תחתים חדשי . מקו' ישוב
חדש שאובלוסיקן מועטין חולי בתוך כך
יתחרט דוד וישלח חליו שליח שיחזור צה:
דגה . צבני דן . יען . שם המקום :
(ט) מספר

(ה) ויחנו בערוער , מלת חנה תורה על
החניה תחת אהלים , וזה עפ"י הרוב מחוץ
לעיר , וז"ל כפי' בערוער אכל ערוער . ואפשר
שלא הלכו מעי' לעי' , אכל כחרוב צ'א'מן המקומו'
וחנובו ומשם פקדו את העם סכיב . ימין
העיר , מספטו לימין , והוא לגד דרומי כת"י .
הנחל הגד , י"א שהנחל נקרא כן , וטעות
הוא , כי ידענו שזה נחל ארנון , כמספר
צספר דברים (ב' ל"ו) . והנכון כמו שתרנס
הארמי , דבנו נחל דשטטא גד . ולפי שנחל
ארנון בגבול ראובן , אפס קנהו לגד אשר
בתוכו העיר , אמר לפוספת באור בתוך הנחל
שנחלק גד . (ו) תחתים חדשי , שם מחו .
דגה יען , כמו לזן יען . (ז) מכצר צר ,
עיין בכחור יהושע (י"ט , כ"ט) . ערי החוי
זהבנעני , שהיו יושבים בהם חוי וכנעני עם
ישראל שלט הרשיום והיו למס

(ד"ק)

(ט) מספר

מִפְקֹדֵי הָעָם אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיְהִי
 יִשְׂרָאֵל שְׂמֵנָה מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ־
 חֵיל שֶׁלֶף חָרֵב וְאִישׁ יְהוּדָה
 חֲמִש־מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ :
 (י) וַיָּדֹבֵר לִב־דָּוִד אֹתוֹ אַחֲרֵי־כֵן
 סָפַר אֶת־הָעָם * וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־
 יְהוָה חֲטָאתִי מְאֹד אֲשֶׁר עָשִׂיתִי
 וְעַתָּה יְהוָה הֶעֱבַר־נָא אֶת־
 עֵינַי עַבְדְּךָ כִּי נִסְפַלְתִּי מְאֹד :
 (יא) וַיִּקַּם דָּוִד בַּבֶּקֶר * וַדְּבַר־
 יְהוָה הָיָה אֶל־גֹּד הַנְּבִיא חוֹזֵה
 אֶל־דָּוִד כֹּה אָמַר יְהוָה שְׁלֹשׁ

צאהל דעם גצעהל טן פֿאלקס דעם
 קעניג , אונד דא וואר ישראל אכט
 הונדערט טויזענד שטרייטבארע מענער ,
 דיא דאז שווערד צו ציהן וואוסטן , אונד
 יהודה פֿינף הונדערט טויזענד מאן
 שטארק . (י) רוד שלוגדאז הערץ ,
 גאכדעם ער נון דאז פֿאלק גצעהלט
 האטטע , אונד ער שפראך צום עוויגן :
 איך האבע זעהר גוינדריגט מיט דעם וואס
 איך געטאהן . אך עוויגר ! פֿרצויה
 דאך דיא זינדע דינגעס קנעכטס , דען
 איך האבע זעהר טעריכט געהאנדעלט .
 (יא) אלס רוד דעם מארגענס אויפֿ־
 געשטאנדן וואר ; ווארד דעם עוויגן
 ווארט דעם פֿראפֿעטןגד דעם זעהער
 רוד'ס וויא פֿאלגט : (יב) געה דין
 אונד זאגע דוד : זא שפראך דער עוויגע :
 אונטר

הָלוֹךְ וַדְּבַרְתָּ

אנכי

ר ש י

מדות דרבי אליעזר בנו של רבי יוסי
 בגלילי שנינו כתוב אחד אומר ויהי כל
 ישראל חלף חלפים ומאה חלף ויהודה
 חרבע מאות ושבעי חלף וכתו' אחד
 אומר ותהי ישראל שמנה מאות חלף
 איש ואיש יהוד' חמש מאות חלף נמוצה
 בנייה' שלש מאות חלף חלו ג' מאות שא
 מהטיבן בא הכתוב השלישי והכריע
 ובני ישראל למוספרם ראשי האבות
 ושרי החלפים והמאות ושותריהם
 המשרתים את המלך לכל דבר המחלוק'
 הצאה והיונחת חדש בחדשו לכל חדשי
 השנ' המחלוקה האחת כ"ד חלף מלמד
 שאלו ג' מאות חלף היו הכתובי'
 בנימוסו של מלך ולא היו צריכין לימנות
 כינד עשרים וארבעה חלף לשנים עשר
 הרי כאן מאתים ושמונים חלף ושמונת
 אלפים גשתיירו שנים עשר חלף הן הן
 נשיאי

(ט) מספר מפקד . חס מספר למה
 מפקד שני חנפריאות עשה גדולה
 וקטנה אמר אררטו את הקטנה ואם
 יקטוף אררטו את הגדולה לכך נאמר
 מפקד לשון חסרון כך נדרש בפסיקתא :
 ותהי ישראל * תשש כחן כנקבה :
 שמנה מאות חלף * (ובדברי הימים
 ח' כ"ח ה') הוא אומר חלף חלפים
 ומאה חלף * בהגדת אמוראים מנינו
 אמר ר' יושע בן לוי הכתובים מוסיפין
 כאן מה שחסרו כאן אלו שני שבטים
 שלא נמנו שכך כתוב (בדברי הימים
 ח' כ"ח ו') ולוי ובנימין לא פקד בתוכם
 כי נתעבד דבר המלך אל יואב * אמר
 יואב באלו חני יכול להשמש ולומר שבת
 לוי אינו נמנה במנין שאר שבטים כי חס
 מנין חודש ומועלה ובנימין דיו שנחסר
 וכלה בפלגש בגבעה * ובשליש ושתיים

אונטר דרייען פעללע איך איין אורטהייל
 איכר דיק , וועהלע דיר אלוף איינס דא-
 פאן , זא ווערדע איך זאלכס דיר גשעהן
 לאסן . (יג) גר בעגאב זיך דארויף צו
 דוד , אונד פרקינדעטע איהם דיזעס ;
 ער שפראך נעמליך : ווילסט דוא , דאס
 זיכען יאהרע רזונגרסנאהט אין דיינעם
 לאנדע זיין זאלל , אדר דרייא מאנאטע
 פאר איינס פיינדע פליהן , אונד ער דיק
 פראלגן , אדר זאלל דרייא טאגע לאנג
 דיא פעסט אין דיינעם לאנדע וויהטן ?
 איצט בעטראכטע אונד איכר לעגע וואס
 איך מיינס זענר פיר איינע אנטווארט
 ברינגען זאלל . (יד) דוד שפראך צו
 גר : מיר איזט זעהר אנגסט ; דאך
 לאס אונס אין דיא דזאנד דעם עוויגן
 פאללן , דען זיין ערבארטן איזט זעהר
 גראס ; נור אין מענשן רזאנד מעכטע
 איך ניכט פאללען . (טו) דער עוויגע
 לויס אלוף איינע פעסט זיין אין ישראל פאן
 דעם

אלכי נוטל עליך בחר לך אחת-
 מהם ואעשה לך : (יג) ויבא-
 גר אל דוד ויגד לו ויאמר לו
 התיבוא לך שבע שנים ,
 רעב בארצה ואם שרשה
 חדשים נסה לפני צריך והוא
 רדפה ואם היות שלשת ימים
 דבר בארצה עתה דע וראה
 מה אשוב שליחי דבר :
 (יד) ויאמר דוד אל גר צרלי
 מאד נפלה נא ביד יהוה פי-
 רבים רחמו וכיד אדם אל-

אפלה : (טו) ויהן יהוה דבר
 רחמיו ק' רשי' בישראל

אפלה : (טו) ויהן יהוה דבר
 רחמיו ק' רשי' בישראל

נשיאי ישראל : (יב) שלש חכמי נוטל
 עליך . אחת משלש וכן בשתיים תתחתן
 צי היום (שמואל א' י"ח כ"א) באחת
 משתי : שלש חכמי נוטל עליך . כנגד שלש
 שהטלת על שאול כי אם ה' יגפנו או
 יומו יבא ומת או במלחמה ירד וגספה
 (שמואל א' כ"ו י') : (יד) גר לי
 מאד . הקטנה שנה' קשה מאד : נפלה
 נא ביד ה' . הדבר ולא החרב והרעב
 שנס הוא מסור לעשירים אונרי פירות
 חמר ר' אלכסנדרי חמר דוד אם חמי
 צורר לי החרב עכשיו ישראל אומרים
 הוא צוטח בגבוריו שהוא לא ימות
 והאחרים ימותו . ואם חמי צורר הרעב
 יאמרו צוטח הוא בעושרו אברר לי דבר
 שהכל שוין צו : (טו) מהבקר ועד
 עת מועד . מעידן דמתנכים תמודא
 ועד

(ט) מספר מפקד העם , כמו מספר העם
 הפקודים . (יב) שלש , כמו בשלש , כלומר
 בין שלש גזירות חכמי נוטל עליך אחת נוטל ,
 מלאשן בחיק נוטל את הנורל (משלי ע"ז) .
 (יג) שבע שנים , וכדברי הימים שלש שני' ?
 ורד"ק רובה לייסב חלוק זה , וכתב שלא רבה
 לנזור אלא על שלש שנים , אלא לפי שענין זה
 היה חמר הרעב על דבר הנבעוכים , חמר
 שבע בניחוק השלשה שכבר עברו , ועוד שנה
 אחר כלות השש שנים , אלא תמלט בלא רעב
 לפקות עד עת הקציר . (טו) עת מועד ,
 כלומר שלשה ימים רביפים , כי זה עת שיער
 הנביא , זה פשוטו , וכן כתב מהר"א באחד
 מן פירושו . ואין סתירה לזה מן וינחם ה'
 בפסוק הנא , כי אין פירושו שנתם תוך שלשת
 ימים אלא בסופם , ופע' פשמתחילה לא היתה
 הגזירה אלא על שלשת ימים , נופל צו לשון
 לחמה על העתקת המחשבה והרצין , (עיין
 בבאור דברי"ג י"ט , ובמאסף לשכתקמ"ח) ,
 לפי שקודם זה מרה אפו , והיה רצת דבר
 ועתה

בַּיִשָּׁר אֶל מֶלֶךְ בְּקָרְוֶעַר עַת מוֹעֵד
וַיָּמַח מִן הָעַם מִדָּן וְעַד בְּיָר
שִׁבְעַת שָׁבָעִים אָרְף אִישׁ :
(טו) וַיִּשְׁלַח יְדוֹ הַמֶּלֶךְ אֶל
יְרוּשָׁלַם לִשְׁחַתֵּהּ וַיִּנְחָם יְהוָה
אֶל־הַרְרָעָה וַיֹּאמֶר לַמֶּלֶךְ
הַמִּשְׁחִית בָּעַם רַב עָתָה הֲרִף
יָדְךָ וּמֶלֶךְ יְהוָה הִיָּה עִם־גִּרְוֹן
הָאֹרֶנָה הַיְבֹסִי : (יז) וַיֹּאמֶר
דָּוִד אֶל־יְהוָה בְּרֹאחוֹ אֶרֶץ
הַמֶּלֶךְ הַמִּסְכָּה בָּעַם וַיֹּאמֶר
הִנֵּה אֲנִי חֹטֵאתִי וְאֲנִי הַעֲוִיתִי
וְאֱלֹהֵי הַצִּיּוֹן מָה עָשׂוּ הָהֵן נָא
יְדָךְ בִּי וּבְכִבִּית אָבִי : (יח) וַיִּבְאֵר
גַּד אֶל־דָּוִד בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאמֶר
לוֹ עֲלֵה הָקֵם לַיהוָה מִזְבֵּחַ בְּגִרְוֹן
אֶרְנֵיָה הַיְבֹסִי : (יט) וַנֶּעַר דָּוִד
בְּדַבְרֵי־גַד כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה :
(כ) וַיִּשְׁקֶף אֶרְוֶנָה וַיֵּרָא אֶת־
הַמֶּלֶךְ וְאֶת־עַבְדָּיו עֹבְרִים עָלָיו
וַיֵּצֵא אֶרְוֶנָה וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לַמֶּלֶךְ אַפְּיוֹ

דעם מארגן אן כיו צור בשטימטן צייט ,
ווארין פאן דן כיו בארשבע זיבנציג
טויזענד פאם פאלקע שטארבן .
(טו) דער ענגל שטרעקטע אויך זיינע
האנד גען ירושלים אויס , אום עס צו
פֿרֿוֹוֶעֶרן ; אַלֿלֿיין נון ענדערטע דער
עוויגע זיינען ראַהטשלוֹם וועגן דעם
איבעלס , אונד שפראך צו דעם ענגעל ,
דער אונטר דעם פֿאַלֿקע וויהמעטע : נון
איזט'ס גענוג , האלט איצט איין ! דער
ענגעל דעם עוויגן כעפֿאנד זיך עכן נעבן
דער טענע ארונה'ס דעם יבוסִי .
(יז) דוד שפראך צום עוויגן , אַלֿס ער
דען ענגל זאָה , דער אונטר דאָז פֿאַלֿק
שלוֹג : זיָה ; איך האכע גוינדיגט , איך
מיד פֿרגאנגן , וואס האבן אבער דויע
שאַפֿע געטאָהן ? לאס דאָך דיינע האַנד
ווידר מיד אונד ווידר דאָז דויון מיינעם
פֿאַטערס זיין . (יח) אבער גר קאָם
אן עכן דיום טאָגע ווידרום צודוד , אונד
זאָגטע איהם : געהיניוף , אונד ער
ריכטע , דעם עוויגן צו עהרן , איינען
אַלטאַר אין דער טענע ארונה'ס דעם
יבוסִי . (יט) דא גינג דוד היניוף וויא
איהם גר גהייסן אויף כפֿעהל דעם עוויגן .
(כ) ארונה שויעטע דינאויס , אַלֿס
ער נון דען קעניג מיט זיינר דיהנרשאַפֿט
צו זיך קאמטן זאָה , גונג ער דיניוים ,
ווארף זיך פֿאַר דעם קעניגע הין מיט דעם
אַנגעוויכטע צור ערדע . (כא) אונד
שפראך : אין וועלכֿר אַבזיכֿט קעמט מיין
הערר דער קעניג צו זיינעם קנעכטע ?
דוד ערווידרטע : פֿאַן דיר דויע טענע
צו קויפֿן אום איינען אַלטאַר צו בויען דעם
עוויגן צו עהרן , דאס דאָז שטערבן נאָכ־
לאסע

אַרְצָה : (כא) וַיֹּאמֶר אֶרְוֶנָה מִדוֹעַ כָּא אֲהֵנִי הַמֶּלֶךְ אֶל־עַבְדָּיו וַיֹּאמֶר
דָּוִד לְקִנּוֹת מַעֲמֶךָ אֶת־הַגִּרְוֹן לְבָנוֹת מִזְבֵּחַ לַיהוָה

ותעצר באור רשי ארונה ק'

ועתה נהפכה מחשבתו לרכון טוב . ואולס
לדעת חז"ל (ברכות ס"ג) לא היתה המנפה
ג' ימים , אלא ר"ס אומר משעת שחיטת תמיד
עד

תת
בא
לו
ש
ה
ימים
יה
ר
לי
ה
בי
אל
ל
ני נוטל
תתחתן
בחת
גד שלט
פנו לו
ונספה
זר לי
נפלה
הרעב
פירות
חס חני
חומרים
ח ימות
יר הרעב
ר לי דבר
בקר ועד
תמוז
ג

וַתַּעֲצֵר הַמִּגְפָּה מֵעַל הָעַם :
(כב) וַיֹּאמֶר אַרְוֹנָה אֶל־דָּוִד
יָקַח וַיַּעַל אֶדְנֵי הַמֶּלֶךְ הַטּוֹב
בְּעֵינָיו רְאֵה הַבֶּקֶר לְעֹרֹה
וְהַמִּרְגָּים וְכָלֵי הַבֶּקֶר לְעֵצִים :

(כג) הַכֹּל נָתַן אַרְוֹנָה הַמֶּלֶךְ
לְמֶלֶךְ * וַיֹּאמֶר אַרְוֹנָה אֶל־
הַמֶּלֶךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ יִרְצֶךָ :

(כד) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־אַרְוֹנָה
לֹא פִירְקֵנוּ אֶקְנָה מֵאוֹרֶיךָ
בְּמַהִיר וְלֹא אֶעֱלֶה לְיְהוָה אֱלֹהֵי
עֲלוֹת חֲנָם וַיִּקַּח דָּוִד אֶת־הַיָּגָר
וְאֶת־הַבֶּקֶר בְּכֶסֶף שְׁקָלִים

חֲמִשִּׁים : (כה) וַיִּבֶן שָׁם דָּוִד מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיַּעַל עֲלוֹת
וַיִּשְׁלַמִּים וַיַּעֲתֵר יְהוָה לְאַרְיֵן וַתַּעֲצֵר הַמִּגְפָּה מֵעַל יִשְׂרָאֵל :

רשי

באור

לאסע פֿאַם פֿאַלקע . (כב) אַרְוֹנָה
ערווירטע דעם הויך : מיין הערר אונד
קעניג נעהמע נור דוין , אונד אפֿפֿרע
וואָס איהם בעליבט . זיך ! הויך זינד
דינדער צו גאַנץ אפֿפֿערן , הירדרעש
וועלצן אונד נשיררע דער דינדער צום
האַלצע . (כג) אַללעם איכרנאַכ דער
פֿירשט אַרְוֹנָה דעם קעניג , אונד זאַנטע
צו איהם : דער עוויגע דוין גאַטט ער
צייגע דיר וואָהלגפֿאַלן . (כד) אַכר
דער קעניג ערווירטע : נובט זא ,
זאַנדערן אַכקויפֿן ווילל איך דיר'ס פֿיר
דען וועהרט , אונד ניכט דעם עוויגע
מיינס גאַטטע גאַנצאַפֿפֿר אונגעזאַהלט
דאַכרינגן . הויך ויפֿטע אַלואַ דיך
טענע אונד רינדער אום פֿונפֿציג שקלים
ווילכר . (כה) בזיעטע דאַרין אַיינען
אַלטאַר דעם עוויגע צו עהרן , אונד
כראַכטע גאַנץ אונד פֿיררענאַפֿפֿר
דאַר . דער עוויגע לויט זיך הירויף פֿאַן
דעם לאַנדע ווירר ערבֿעטן , אונד דאַן
שטערבן לויט גאַר פֿאַן ישראָל .

עד שעת זריקתו ור"י אחר עד חטת ממש .
(כב) אַרְוֹנָה הַמֶּלֶךְ , מֶלֶךְ הַיְבוּסִי הַזֶּה
צירושלים היה כיהן בימי דוד היה היבוסים
צירושלים כמו שנארו שם משכנאיה בני
יהודה כמו שכתוב ויש היבוסים עם בני יהודה
צירושלים עד היום הזה , והיה להם בתים
שדות וכרמים ע"י המים שהיו עובדים לבני
יהודה ובני בנימין , ואף אחר שכבש דוד
המטרה הניח לשבת צירושלים אותם שהיו
יושבים בה מחילה למען עובד (רד"ק) .
(כה) וַיַּעֲתֵר , תרגם יונתן וקניל ה'
כלות דיירי ארעא .

חוק

כסף זשקלי זהב וכן שנינו בספרי :

מפני המלך כך כתוב (בדברי הימים
א' כ"א כ') : (כב) הנורגים .
כלי עץ מלא חריטין וכבד הוא ומעבירין
אותו על הקש תמיד ומחתכו להיות תנן
למאכל בהמות : (כג) אַרְוֹנָה הַמֶּלֶךְ .
שר היבוסים היה : (כד) שקלים
חמשים . ובדברי הימים (א' כ"א
כ"ה) הוא אומר שקלי זהב משקל שש
מאות הא כינד גבה חמשים שקלים
כסף מכל שצט ושצט הרי שש מאות
ונתן לו כסף בדמי הזהב וכן שנינו בסוף
שחיטה קדשים גבה כסף שש מאות

כסף זשקלי זהב וכן שנינו בספרי :

